

Ár 2015, föstudaginn 20. nóvember, er fundur haldinn í úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki.

Mætt eru: Haukur Guðmundsson, formaður, Geir Arnar Marellsson, Hildigunnur Hafsteinsdóttir, Jóhann Tómas Sigurðsson og Unnur Erla Jónsdóttir.

Fyrir er tekið **mál nr. 57/2015**:

M
gegn
F.

og kveðinn upp svohljóðandi

ú r s k u r ð u r :

I.

Málsmeðferð.

Málsaðilar eru M, hér eftir nefnd sóknaraðili, annars vegar og F, hér eftir nefndur varnaraðili, hins vegar.

Málið barst úrskurðarnefndinni 20. ágúst 2015, með kvörtun sóknaraðila, dags. 17. ágúst 2015. Með tölvupósti nefndarinnar. 24. ágúst 2015, var kvörtunin send varnaraðila og honum gefinn kostur á að tjá sig um hana og skýra sjónarmið sín. Svör varnaraðila bárust með bréfi, dags. 9. september 2015. Var bréfið sent sóknaraðila, með tölvupósti nefndarinnar. 10. september 2015, og honum gefinn kostur á að koma á framfæri athugasemdum sínum. Sóknaraðili hafði ekki frekari athugasemdir.

Málið var tekið fyrir á fundi nefndarinnar 20. nóvember 2015.

II.

Málsatvik.

Þann 28. nóvember 2011, gaf A, út skuldabréf nr. X, til F, upphaflega að fjárhæð kr. 2.650.000.

Sóknaraðili tókst á hendur sjálfskuldarábyrgð vegna lánsins með undirritun á skuldabréfið dags. 28. nóvember 2011. Skuldabréfið var gefið út í gildistíð laga um ábyrgðarmenn nr. 32/2009. Sóknaraðili undirritaði skjalið „*Niðurstöður greiðslumats*“ og lánsúmsókn sem var fylgiskjal með skuldabréfinu. Samkvæmt lánsúmsókninni voru ráðstöfunartekjur, eftir framfærslu og greiðslu lána útgefanda, kr. -1.063.978 árlega, og kr. -88.665 mánaðarlega. Með undirrituninni á lánsúmsóknina staðfesti sóknaraðili m.a. að hafa kynnt sér upplýsingabækling bankans um ábyrgðir og hakað var við að greiðslumat hefði verið framkvæmt og undirrituðum hefði verið kynnt niðurstaða þess.

Þann 2. október 2012, undirritaðu sóknaraðili og greiðandi umrædds sjálfskuldarbréfs skilmálabreytingu á skuldabréfinu.

III.

Umkvörtunarefni.

Undir liðnum „*Kröfur*“ á kvörtunareyðublaði sóknaraðila segir: „*Óska eftir lækkun eða niðurfellingu á höfuðstól láns, no. [X]*“. Undir liðnum „*Kvörtun*“ segir: „*Lántaki var vanhæfur til lántöku og ábyrgðarmaður ekki upplýstur um það fyrr en í júlí 2015.*“ Þá segir í liðnum „*Rökstuðningur fyrir kvörtun*“: „*Greiðslumat lántakanda var neikvætt á þessum tímapunkti en lánið er afgreitt engu að síður*“.

IV.

Athugasemdir varnaraðila.

Varnaraðili krefst þess aðallega að máli þessu verði vísað frá. Til vara krefst varnaraðili þess að öllum kröfum sóknaraðila verði hafnað.

Varnaraðili vísar til þess að sóknaraðili hafi ekki rakið nánar í hverju vanhæfi lántaka hafi falist heldur hafi sóknaraðili eingöngu óskað eftir niðurfellingu eða lækkun á höfuðstóli skuldabréfsins.

Varnaraðili byggir á því að krafa sóknaraðila uppfylli ekki skilyrði e-liðar 6. gr. samþykktar fyrir úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki og vísar til þess að rökstuðningur í kvörtuninni sé bæði óljós og að framlögð gögn hafi á engan hátt stutt staðhæfingar um meint brot varnaraðila.

Hvað varðar varakröfu varnaraðila, þá hafi greiðslumat verið framkvæmt í samræmi við lög um ábyrgðarmenn og hafi það sýnt neikvæða greiðslugetu lántaka. Á lánsúmsókn, við reit sem beri heitið „*Greiðslumat*“, sé að finna útdrátt úr greiðslumatinu þar sem greinilegt sé að ráðstöfunartekjur eftir framfærslu og greiðslu lána hafi verið kr. -88.665.

Umrædd lánsúmsókn hafi verið staðfest og hafi varnaraðili verið meðvitaður um neikvæða niðurstöðu greiðslumats sama dag og hann hafi undirritað skuldabréfið.

Þá hafi sóknaraðili undirritað skjalið „*Niðurstöður greiðslumats*“, þar sem skýrt hafi verið að greiðslumatið hafi verið neikvætt. Því telur varnaraðili að það sé fráleitt að halda því fram að ábyrgðarmaður hafi ekki verið upplýstur um neikvæða stöðu greiðslumats fyrr en í júlí 2015.

Þá hafi varnaraðili vísað til þess að með undirritun á skjalið lánsúmsókn, hafi sóknaraðili sérstaklega staðfest að hafa kynnt sér efni upplýsingabæklings varnaraðila um sjálfskuldarábyrgðir. Í bæklingnum hafi verið vísað til laga um ábyrgðarmenn. Þar hafi ábyrgðarmenn sérstaklega verið hvattir til þess að kynna sér greiðslugetu lántaka.

Eins og að framan hafi verið greint, hafi greiðslumat verið framkvæmt og hafi niðurstaða matsins bent til þess að greiðandi gæti ekki efnt skuldbindinguna. Jafnvel þó finna mætti að greiðslumatinu sem slíku, sem ekki hafi þó verið haldið fram, þá sé allt að einu ljóst, að jákvætt greiðslumat hafi ekki verið forsenda þess að sóknaraðili hafi gengist í ábyrgðina. Varnaraðili vísar til fyrri úrskurða nefndarinnar í þessu tilliti, t.a.m. úrskurðar í máli nr. 93/2014.

Jafnvel þótt nefndin telji að við útgáfu skuldabréfsins hafi ekki verið fyllilega gætt að ákvæðum laga um ábyrgðarmenn, bendir varnaraðili á að sú ástæða ein og sér gæti ekki valdið ógildingu ábyrgðar sóknaraðila enda sé ekki að finna sérstakar ógildingarreglur í lögnum sjálfum. Fullnægja þurfi ógildingarreglum samningalaga nr. 7/1936. Sóknaraðili beri þær reglur þó ekki fyrir sig og gæti það eitt og sér nægt til þess að kröfum sóknaraðila verði hafnað. Telji nefndin rétt að líta til þeirra engu að síður, verði að meta hvort skilyrðum 36. gr. laganna um hvort að ósanngjarnt sé eða andstætt góðri viðskiptavenju að bera sjálfskuldarábyrgðina fyrir sig. Við slíkt mat skuli líta til efnis samnings, atvika við samningsgerð, stöðu aðila við hana og atvika sem síðar hafi komið til.

Varnaraðili bendir einnig á að skuldabréfið hafi verið útgefið í nóvember 2011 og hafi sóknaraðili ekki gert athugasemdir við það fyrr en nú og því hafi sóknaraðili sýnt af sér nokkurt tómlæti þar sem tæp fjögur ár séu frá því að skuldabréfið hafi verið gefið út. Þá hafi sóknaraðili einu sinni undirritað skilmálabreytingu á láninu, dags. 2. október 2012. Telur varnaraðili að sóknaraðila hafi því verið í lófa lagið að koma að athugasemdum fyrr.

Varnaraðili hafnar því af framansögðu að fella skuli ábyrgðaryfirlýsingu sóknaraðila niður. Byggir varnaraðili kröfu sína á því að reglum laga um ábyrgðarmenn nr. 32/2009 hafi verið fylgt í hvívetna við lánveitingar til sóknaraðila. Ekkert hafi komið fram í málinu sem hafi sýnt fram á það að varnaraðili hafi ekki vandað vinnubrögð sín og vísar varnaraðili til þeirrar meginreglu samningaréttar að samninga skuli halda.

V.

Niðurstaða.

Ágreiningur aðila lýtur að lækkun eða niðurfellingu á sjálfskuldarábyrgð á skuldabréfi nr. X, sem gefið var út dags. 28. nóvember 2011 af A, til varnaraðila, upphaflega að fjárhæð kr. 2.650.000.

Krafa sóknaraðila er í sjálfu sér skýr. Þá er sú málsástæða hennar einnig ljós að lántakinn hafi verið vanhæfur til lántöunnar eins og greiðslumat sýni fram á, en lánið hafi allt að einu verið afgreitt án þess að henni væri tilkynnt um þessa vangetu greiðandans fyrr en í júlí 2015. Verður frávisunarkröfu varnaraðila samkvæmt þessu hafnað.

Lög nr. 32/2009 um ábyrgðarmenn tóku gildi 4. apríl 2009. Umrætt skuldabréf var undirritað 28. nóvember 2011 og gilda lögin um umræddan ábyrgðarsamning. Kveðið er á um það í 4. gr. laganna að lánveitandi skuli meta hæfi lántaka til að standa í skilum með lán og samkvæmt 5. gr. er fjallað um form og efni ábyrgðarsamnings og hvað skal veita upplýsingar um.

Sóknaraðili byggir á því lántaki hafi verið vanhæfur til lántöku og að sóknaraðili hafi ekki verið upplýst um það fyrr en í júlí 2015. Ljóst er af gögnum málsins að greiðslumat var framkvæmt á útgefanda skuldabréfsins og benti niðurstaða matsins til þess að greiðandi gæti ekki efnt skuldbindingar. Þá undirritaði sóknaraðili skjalið „Niðurstöður greiðslumats“ og „Lánsúmsókn“ og staðfesti á báðum þessum skjölum að hafa kynnt sér niðurstöðu greiðslumatsins. Því verður málsástæðu sóknaraðila þess efnis að sóknaraðila hafi ekki verið greint frá því að greiðslumatið hafi verið neikvætt fyrr en í júlí 2015, hafnað.

Verður kröfu sóknaraðila um lækkun eða niðurfellingu á sjálfskuldarábyrgð á þessum grundvelli því hafnað.

Ú r s k u r ð a r o r ð:

Öllum kröfum sóknaraðila, M, á hendur F, er hafnað.

Reykjavík, 20. nóvember 2015.

Haukur Guðmundsson

Geir Arnar Marelsson

Jóhann Tómas Sigurðsson

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Unnur Erla Jónsdóttir